

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Commemorationibus, & Suffragijs SS. communibus. 18.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

primo signum Crucis adhibetur ad Verf. *Adiutorium*, vt in Rub. de Prima 15. n. 2. sumpto ritu congruo ex Missali: nam per Crucem remissio facta est peccatorum. Confessio verò fit; vt quidquid in nocte, vel diè peccauimus, pupiamus. *Gemma lib. 2. cap. 64.*

12. Quando quis recitat solus, omittere debet *Vobis Fratres*, & semelque recitans, *Confiteor*, debet addere in plurali quæ sequuntur: *Miserereatur nostris; peccatis nostris; perducatur nos;* sicuti fit in Oratione Dominica. Ita in Rubrica citata de Prima, ex quo sequitur, quod recitantes duo officii simul, nihil debet mutare, in textu Breuiarij; sed, qui maior est, dicat, *Vobis fratres; Vos fratres qui minor, Tibi Pater, & Te Pater*, licuti dicunt inuicem *Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo*. Neque moniales mutare debent in verba. *Mater Matrem, Sorores*: sed eodem modo loqui nomine Ecclesiæ, ac si essent viri, ex Decreto Sacræ Rituum Congregationis diè decima octaua Augusti 1629. alterna verò Confessione mundamur, inquit Hugo in Spec. cap. 3.

De Commemorationibus, & suffragijs Sanctorum communibus.

Cap. XVIII.

R Adulphus *proposit. 14.* appellat Memorias, quas hoc loco dicimus *Commemorationes communes*. Suffragia Sanctorum vocat *Gemma lib. 3. cap. 45.* vbi tradit, ea dici in Dominicis, & Festis Sanctorum. Meminit *Micrologus c. 44.* & de Cruce nominatim *capit. 30.* de Sancta Maria, & de Apostolis *c. 44.* qui omnes sunt Patroni totius Ecclesiæ, ait *Duran. lib. 6. c. 60.*

2. Miror, cur de Cruce, à qua pendet nostra salus, non nisi fiat in feriali officio? An, quia Festa excludunt omnium cruciatuum imaginem, ac memoriam? An feriali diè conuenit labor, Crucis, & patientiæ meditatio? nam tempore Paschali fit de Cruce commemoratio ad victoriam eiusdem Crucis recolendam; à qua Resurrectio ortum habuit; cuius Oratio

Paschalis est Ambrosiana in Mediolanen. Missali in Fertia sexta Parasceues. *Micrologo* non placet commemoratio de Cruce ab Epiphania ad Purificationem; ergo erat in vsu, vt hodie: minus tamen rectè sentiebat ille.

3. De Sancta Maria non fit nisi in propria Ecclesia, tamquam de Titulari ex Decreto S. Congr. Rituum. 10. Ianuarij 1604. quando dicitur eiusdem officium paruum in Choro; de quo nos Sectione vltima: nec quando cumque officium de die fit de ea, neque enim de eodem fieri debet officium, & commemoratio simul. Qui verò priuatim recitat officium B. V. paruum, debet in officio de die facere commemoracionem de B. V. ac si illud non recitaret, nisi recitet ratione Chori. Nihil autem refert, si dicitur officium B. V. ab officio diè, puta, quia illud vesperi, hoc mane recitetur in Choro; quia ibidem vtrumque dicitur, & vnum in ordine ad aliud.

4. Non separatur Petrus à Paulo, nec in vita, nec in morte, nec in Festis, neque in hac communi commemoracione, ait *Dur. lib. 5. cap. 2.*

5. De Pace fit vltimo loco commemoratio; quia, qui pacem dedit, omnia bona vno verbo dedit, ait *Glossa.* & vltimum, quod expectamus à Deo, est pax æterna, pro qua oramus, obsecramus Deum, Per Dominum nostrum Iesum Christum.

6. De Patrono principali loci, & de Titulari Ecclesiæ hæc sunt notanda. primò, eum esse Patronum loci, qui maiorum auctoritate, & communi sensu populi recolitur, vt Patronus: qua de re nos egimus supra *Sect. 3. c. 12. n. 1. pag. 36.* Titularis autem Ecclesiæ ille est, à quo denominatur Ecclesia.

7. Deinde pro dignitate Patroni, vel Titularis Ecclesiæ, ante, vel post S. Mariam, & Apostolos, vel inter eosdem facienda est commemoratio: hoc est, de Titulo Trinitatis, Spiritus Sancti, Corporis Christi, ante Sanctam Mariam; de Saluatoris Titulo non fit, quando de Cruce fiat, quæ æquipollent. De Angelis, & de S. Ioan. Baptista, ante Apostolos de SS.

SS. Veteris Testamenti post Apostolos, licet in Litanis ordine temporis precedant De S. Patrono loci ante Titularem Ecclesie regulariter loquendo, nisi sit valde magna inter hos dignitatis distantia, quia in Rubricis preponitur Patronus Titulari tit. 1. de Duplici num. 1. tit. 7. de Octauis num. 1. 2. 3. res. 9. de Commemor. num. 3. tit. 35. de Commem. communibus num. 1. & in Tabellis septies licet in 4. de Dominicis num. 1. & tit. 9. de Commemorationibus n. 1. 1. prefertatur Titulari; Patrono, sed in his duobus locis non attenditur ordo ex professo, alioquin Dedicatio Ecclesie inferior esset Patrono, quae post eum in tit. 4. num. 1. rebenferatur. Patronus principalis Ordinis equiparatur Patrono loci, ut supra diximus in c. de Patrono Sect. 3. c. 1. num. 24. pag. 39. Primum vero locum, ante quamcunque de Christo Domino commemorationem ratione Tituli, in feriali officio semper habet commemoratio de Cruce, ut expresse habetur tit. 35. num. 1. in fine: quia feriat indicium est, vltimum commemoratio de Pace; *ibidem*. Quod si de Cruce, tamquam de Titulo Ecclesie facienda sit commemoratio, sufficit praedicta, quae fit ante alias, ex Decr. S. Rit. Congr. die 30. Martij 1621. & eodem modo sufficit commemoratio de Sancto Francisco apud eos Ordinis Minorum, quotum Ecclesie Titulus est sacrorum Stigmatum eiusdem.

8 Dices: cur de Cruce primo loco fit, etiam ante S. Trinitatem, cum tamen in Rubr. Missalis de commemor. tit. 7. num. 5. votiu de Cruce cedat votiu de Trinitate? Respondeo, in Missa rationem haberi dignitatis votiuarum, in officio rationem ferialitatis, quae non habet congruum locum in medio Suffragiorum, non semper feriale, quippe quae locum etiam habent in Semiduplicibus. indicium enim est feriat, ut dixi commemoratio de Cruce.

9 Quaes adhuc: An in Ecclesia Omnium Sanctorum nomine dicata fieri debeat commemoratio de B. V. & de Apostolis, & quo ordine Respondeo, non

esse omittenda Suffragia specialia pro generalibus, sicuti infra Octauam Omnium Sanctorum fit etiam de S. Carolo, SS. Vitale, & Agricola, & alijs. Deinde assigno locum commemorationis Tituli Omnium Sanctorum post Apostolos, uti fit in officio patris B. V. Protege, &c. & Omnes Sancti tui, &c. neque incongruit de eodem bis fieri mentionem, semel apertè, semel latenter, ut docuimus tomo 1. de Sexagesima. pag. 178. nu. 15. & praeterea commemoratio Omnium Sanctorum eo casu potest intelligi de alijs omnibus non expressis inter Suffragia Sanctorum communia.

10 Oratio de Patrono, seu Titulari famitur à die Festo eorumdem (non à Vigilia; neque à die Octaua, ut gratis quidam dicunt) mutato verbo, Natiuitate, Natalitia, vel aliud simile, in Commemorationem. Quae si minus congruit, famatur alia de Communi. In Collecta S. Leonis II. pro Commemorationis Festa, lege: Commemorationem. in Collecta Sanctorum Dionisij, & Sociorum, tace: hodierna die: in Collecta Sancti Apollinaris, tace: hunc, Nec est incongruum dicere, praesentem diem honorabilem in B. I. o. commemoratione: neque, qui venerandam sanctamque latitiam in B. Bartholomaei commemoratione: & his similia, quia non emittantur falsa, & commemoratio Patroni, seu Titularis est quasi repositio Festi per annum. adde cum Suar. de Sacr. Missae. q. 83. art. 2. disp. 80. Sec. 4. refertur quandoque praesentia ad praeterita: vnde circa meridiem celebrantes dicimus in prima Missa Natalis Domini: *Hanc noctem.*

11 Queritur hoc loco: An, qui plures, habet beneficiorum, & Ecclesiarum Titulos, teneatur in Officio totidem commemorationes facere? Respondeo primo; Si Tituli sunt de eodem, puta de S. Maria, licet diuersa sint Titulorum Festa, sufficit commemoratio communis: S. Mariae &c. & sic de alijs. Si Tituli diuersi sunt Sanctorum, poterit fieri altero ex duobus modis: vel distinguantur Classes Sanctorum in Apostolos, Martyres,

tyres, Confessores, Virgines, ita vt vnaqueque Classis recolatur cum propria Antiphona, Versu, & Oratione, in qua ij nominentur, quorum Tituli sunt Beneficiorum; vel de maiorum licentia formetur Antiphona cum suo Versu, & Oratione, quæ conueniat omnibus; non exprimendo Titulos Martyrij, seu Virginitatis, & eiusmodi, ne fiat mendacium in Oratione. Habes exempla in Breuiario, in Festo SS. Nazarij, & Celsi, &c. in quorum Oratione non dicitur, *Martyrum*, quia Innocentius, de quo ibidem, non fuit martyr; & in Festo SS. Alexandri, Euentij, Theoduli, & Iuuenalis idem fit; quia non fuit martyr Iuuenalis.

12 Atque omissio hæc multarum commemorationum, facillè lethalis erit, & sufficiens ad grauem materiam peccati mortalis constituendam, vt in simili probat Sanchez in oper. mor. lib. 1. cap. 5. n. 16. immo & ad ratam restitutionis fructuū faciendæ teneri Beneficiarium in hoc casu, expressè docet Bonac. disp. 1. quest. 1. punct. 4. nu. 28. sed rigorosa nimis est hæc doctrina.

13 Regulares autem debent facere commemorationem de eo Titulari, cuius Ecclesiæ sunt adscripti, & quamdiu sunt adscripti, etiam extra Chorum, eadem enim est ratio, ac in beneficiato; cum vterq; alatur Ecclesiæ propriæ emolumentis.

14 Quid agendum erit in officio Vigiliæ Patroni, seu Titularis Ecclesiæ, qui Vigiliam habet in Breuiario? An in Laudibus cum alijs Suffragijs facienda erit de more commemoratio Patroni, seu Titularis? omittendam puto in hoc casu, sumpto argumento à simili, allato supra n. 3. de officio Sanctæ Mariæ, quod excludit communem hanc commemorationem de eadem; ne scilicet de eodem bis fiat in eadem parte officij. eadem ratio militat in Semiduplici Festo Inventionis, Translationis, & similium illius, qui Patronus est loci, seu Titularis Ecclesiæ.

15 Cedunt hæc communes commemorationes commemorationi Festi Simpli-

cis eodæ die occurrentis; quia Festi commemoratio priuilegiata est titulo festiuo supra communem aliorum commemorationem; ideoque communes dicte fuerunt, vt cedant priorem locum festiuis.

16 Fiunt igitur ad recolenda Sanctorum merita, & ad impetrandum sepius eorum patrocinium. Duran. libro 6. capit. 60.

17 Omittuntur autem initio Aduentus, ex Microl. loco citato vt in Aduentu Principis cedant Serui, Durand. lib. 6. c. 2. Item tempore Passionis, vt vni Christo Crucifixo vacemus, Idem lib. 6. cap. 60. & vsque ad Octauam Pentecostis, ibidem. tum in Duplicibus; & infra Octauas, ea ratione, qua in Festis maioribus excludimus Sanctorum commemorationes, ad maiorem, tum temporis Paschalis, tum Festorum celebritatem. Item in Dominicis priuilegiatis, in quibus die de Octaua occurrente fit tantum commemoratio; ex Ruiz in suo Ceremonial. Rom. ratione Octauæ.

18 Pius Quintus mutauit Antiphonam pro Suffragio Beatæ Virginis in pleniorum, quæ est Sancti Augustini, sermone 18. de Sanctis: nimirum: *Sancta Maria succurre miseris, &c.*

De Hymno. Te Deum.

Cap. XIX.

1 Hymnus: *Te Deum*: à SS. Ambrosio, & Augustino cõpositus fuisse dicitur, quando S. Augustinus baptizatus fuit Anno 388. vt scribit S. Dacius Episcop. Mediolanen. libro primo capit. 10. *Chronici*; quod tamen *Chronicum* non est Dacianum, si eruditionibus est credendum Mediolanensibus; qui etiam melius cõsent, totum Hymnum vni Ambrosio deberi cum, ille Dialogismo careat, in Breuiario M. S. Collegij Aniciani de Vrbe antiquissimo legi pro titulo: *Hymnus S. Abundij*: de quo peritiores consului, qui tamen adhuc ignorant, qui ille possit esse. Gelasius autem decantari decreuit, ex Benzon. in *Magnific. lib. 1.*

cap.